

1985. — M. Šegvić, Antički kultovi u Sisku i Topuskom, u knjizi: Arheološka istraživanja na karlovačkom i sisačkom području, Zagreb 1986. — R. Košević i R. Makjanić, Neki noviji arheološki rezultati s područja antičke Siscije, ibid. — M. Kruhek i Z. Horvat, Utvrde banske krajine od Karlovca do Siska, ibid. — Cultural Heritage of Croatia in the War 1991/92, Zagreb 1993. A. Ht. i R.

SKELIN, Đurdica, keramičarka (Zagreb, 17. IV. 1955). Diplomirala na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu 1972. Japansku tehnologiju raku usavršavala u Centro Sperimentale d'Arte u Švicarskoj (E. Mellier-Fontana). Modelira ekspresivna izražajna poprsja i maske, koje sabire u ciklusima *Tragovi* i *Mea parvitas* (*Čuvar gradskih tajni; Križar I; Poniranje; Fotonade*). Izlagala na V. trijenalu hrvatskoga kiparstva (Zagreb) i izložbi »Suvremena keramika u Hrvatskoj« (Zagreb, 1994). Ma. B.

SKENDEROVIĆ, Josip (Ago), slikar (Subotica, 24. II. 1954). Diplomirao na Akademiji u Zagrebu 1978 (A. Kuduz). Specijalizirao grafiku kod S. W. Haytera i na École de Beaux Arts u Parizu 1979–82. U početku gustom mrežom kolorističkoga crtovlja gradi bezlične analitičke slike (*Proces AP* — 9, 1982). Poslije rastrgane komade papira zasićuje pigmentima boje, iscertava ih i preklapa stvarajući ciklus *Crtanih slika*, 1985–86. — Samostalno izlagao u Zagrebu, Parizu, Beogradu, Bruxellesu. LIT.: O. Copart i J. Šimat Banov, Josip Skenderović-Ago (katalog), Zagreb 1984. — B. Demeester, Josip Skenderović-Ago (katalog), Bruxelles 1986. K. Ma.

SKENDEROVIĆ, Vid, naivni slikar (Rude kraj Samobora, 27. I. 1915). Izučivši pismoslikarski zanat, radio je na željeznici. Slikati počeo 1945. Naivnom stilizacijom gradskih motiva slika jednostavne kompozicije idiličnih ugođaja (*Stari Zagreb*, 1965; *Kazalište*, 1973; *Neboderi*, 1981). Samostalno izlagao u Samoboru i Zagrebu.

LIT.: J. Škunca, Vid Skenderović (katalog), Zagreb 1982.

SKOKO, Ivan, graditelj (XVIII. st.). Sagradio baroknu crkvu Gospe od Vrhpoljca u Vrpolju kraj Šibenika (1722–23), stubište s kolonadama pokraj stare vijećnice u Šibeniku, kapelu Sv. Križa u župnoj crkvi u Vodicama i barokni zvonik crkve u Betini na Murteru (1736–49). Vjerojatno je gradio i župnu crkvu u Zlarinu (1735–40). God. 1740. radi u Šibeniku na Crkvi Gospe van Grada, potom na barokizaciji crkve Sv. Frane te 1742–59. na Novoj crkvi. God. 1725. nagrađen za uređenje zdenca crkve Sv. Ivana u Šibeniku. U njegovim se građevinama spajaju oblici kasne renesanse i ranoga baroka s provincijskim obilježjima.

LIT.: K. Stošić, Galerija uglednih Šibenčana, Šibenik 1936. — K. Prijatelj, Arhitekt Ivan Skoko i domaći majstori šibenskoga baroka, Zbornik zaštite spomenika kulture (Beograd) 1953, str. 105–120. — Horvat–Matejčić–Prijatelj, Barok. D. Kt.

SKONČIĆ, obitelj drvorezbara u Kotoru (XV. st.). Ivan Srijedanov obvezao se 1435. izraditi drveni kor za dominikansku crkvu Sv. Nikole u Kotoru, a 1441. radi sličan kor za franjevačku crkvu. Izrađivao je drvene dijelove kuća i namještaj. Marin Srijedanov je 1440. izradio drvenu pijevnicu za dominikansku crkvu u Draču, a 1459. radio je neku drvenariju za samostan Sv. Nikole u Kotoru.

LIT.: C. Fisković, O umjetničkim spomenicima Kotora, Spomenik SAN (Beograd), 1953, 103, str. 90–91. I. Fis.

SKOPAL, Stella, keramičarka (Zagreb, 18. VII. 1904 — 24. XII. 1992). Završila studij kiparstva u Zagrebu 1928 (I. Kerdić, R. Frangeš-Mihanović, F. Kršinić). Specijalizirala keramiku kod Herthe Bucher u Beču 1933/34. Predavala je keramičko modeliranje i lončarstvo na Školi primijenjene umjetnosti u Zagrebu (1945–65). Jedna je od prvih hrv. keramičarki koja oblikuje uporabne predmete za industriju (peći, kamini, porculanske boce) i koja sama izvodi forme na lončarskome kolu. U Splitu 1944/45. i Dubrovniku 1945. izlaže figuralne terakote (motivi zbjega i ranjenika). Njezina se dekorativna keramika (vaze, doze, žardinijere, servisi) odlikuje jednostavnošću oblika i primjenom tehnike engobe. Poslije 1950. oblikuje predmete nadahnute istarskom nar. keramikom. Sedamdesetih godina radi keramičke ploče dekorativnih obilježja; nakon toga vraća se figuralnim motivima (*Seoska idila*, 1975; *Žene*, 1979). — Samostalno je izlagala u Zagrebu (1935, 1978, 1984), Rijeci (1953, 1963), Beogradu (1957), Celju (1966), Dubrovniku (1966) i Poreču (1975).

LIT.: M. Baričević, Stella Skopal, Zagreb 1978. — S. Staničić, Suvremena hrvatska keramika (katalog), Zagreb 1984. — M. Baričević, Povijest moderne keramike u Hrvatskoj, Zagreb 1986. Ma. B.

SKOPIN, Igor, arhitekt (Harbin, Kina, 6. X. 1914 — Zagreb, 28. IX. 1993). Studij arhitekture završio u Zagrebu 1939 (A. Albini). Bavi se arhit. i urbanističkim projektiranjem te konzervatorsko-restauratorskim radovi-

I. SKOKO, crkva Gospe od Vrhpoljca u Vrpolju kraj Šibenika

ma. Važnija su mu izvedena djela: kompleksi »Jadran-filma« (1956) i »Jugotona« (1964, danas Croatia-Records) te stambeno naselje Jordanovac (1952, sa Z. Vrkljanom) — sve u Zagrebu; stambene peterokatnice (1952) i tekstilni kombinat (1962, sa S. Šimatićem) u Zadru; kino u Bjelovaru (1962); pošta u Crikvenici (1966) te kompleks termalnoga kupališta »Hammam—Georgour« u Alžiru (1981). Autor je interijera »Name«, Illica 4 (1958), u Zagrebu. Restaurirao etnološku cjelinu »Staro selo« u Kumrovcu (1974–81), dvorac Miljanu (1981) te spomen-područje »Nikola Tesla« u Smiljanu (1981). Sudjelovao je na natječajima za sportski stadion Tašmajdan u Beogradu (1947, I. nagrada, sa S. Šimatićem, S. Demetrom, Z. Jurićem) te za urbanističko rješenje područja »Petak« u Crikvenici (1952, II. nagrada, sa S. Šimatićem).

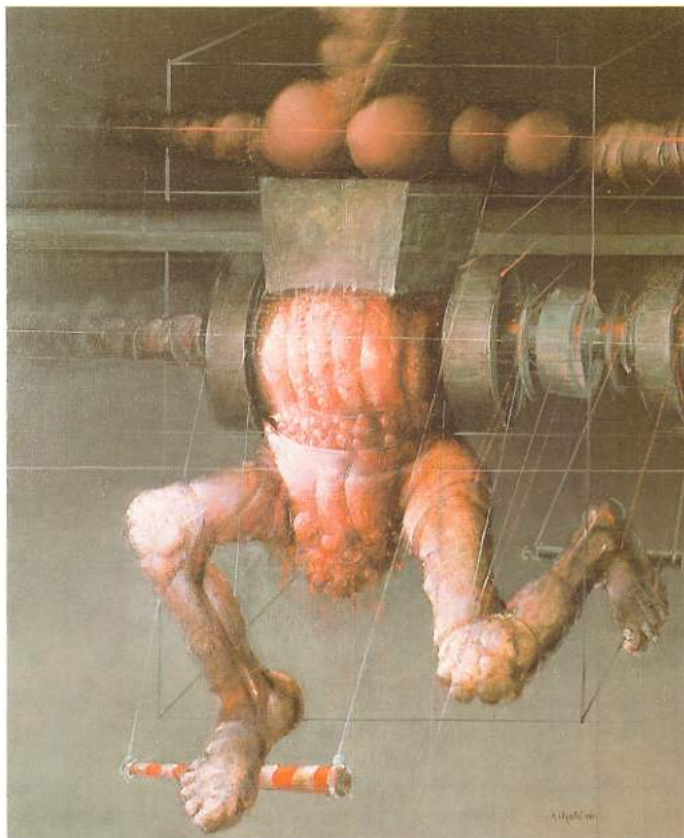
LIT.: T. Ođak, Pregled stambene arhitekture u Hrvatskoj 1945–91, Arhitektura, 1989–1991, 208–210. J. M. M.

SKRAČIĆ, Mile, slikar (Murter, 30. X. 1933). Završio Pedagošku akademiju u Splitu te Akademiju u Zagrebu 1976 (Š. Perić). Profesor na Odsjeku za likovni odgoj i likovne umjetnosti u Splitu. Poslije 1960. slika informelističke pejzaže s naglašenim reminiscencijama na Mediteran (*Tragovi*, 1962; *Relikvija*, 1966). U bogatim pikturalnim slojevima ostvaruje autonoman lik. govor snažne plastične artikulacije i senzibilne kro-

S. SKOPAL, posuda i vaza

M. SKRAČIĆ, *Gozba makina*

matike (zlatno, smeđe, crveno). Duh i tradiciju Mediterana prepoznaje u tragovima drevne arhitekture (*Obelisk*, 1964). Poslije 1970. na iskustvima minimalističke umjetnosti gradi reljefne oblike koji asociraju na erotske motive plodnosti, rađanja i tjelesnosti (*Unutar i iznad*, 1971). Potom slika

M. SKURJENI, *Majka s djecom*, crtež

u tragu starih majstora i nadrealističke poetike, uz naglašenu dramatičnost i tjeskobne akcente (*Rasprsnuće erosa*, III, 1976; *Don Quijote*, 1978; *Sveti Sebastian*, 1989; *Raspeće II*, 1990). Istovjetnom se poetikom i stilskim postupcima odlikuju njegovi crteži i grafike (*Pomahnitali letač*, 1979; *Bujanje prirode*, 1982; *Razgaljena priroda*, 1983). — Samostalno je izlagao u Splitu, Zagrebu, Novome Sadu, Karlovcu, Šibeniku, Zadru, Dubrovniku, Antwerpenu, Stuttgartu, Parizu, Ženevi, Münchenu, Saillonu i Českim Budějovicama.

LIT.: B. Duranci, Mile Skračić (katalog), Novi Sad 1964. — A. Travirka, Mile Skračić (katalog), Zadar 1983. — D. Grubić, Mile Skračić — crteži i grafika (katalog), Zagreb 1985. — K. Prijatelj i J.-L. Depierre, Mile Skračić (katalog), Zagreb 1986. — I. Šimat Banov, Mile Skračić (katalog), Velika Gorica 1990. Da. G.

SKRAD, naselje u Gorskoj kotari. Dio Frankopanskoga, a potom Zrinskoga posjeda pod upravom vlastelinstva u Brodu na Kupi. Nakon izgradnje Lujzinske ceste (1809) u njemu je podignuto konačište. U selu je crkva Sv. Antuna Padovanskoga. U tzv. Muževoj hiži nađeni su ostaci prapov. keramike.

LIT.: R. Sirohal, Uz Lujzinsku cestu, Zagreb 1935, str. 47–48. — M. Kruhek, Postanak i razvoj naselja, u zborniku: Gorski kotar, Delnice 1981, str. 306. — I. Perčić-Čalogović, Fortifikacijski i sakralni spomenici, ibid., str. 795. M. Kru.

SKRADIN, gradić na rijeci Krki S od Šibenika. Arheol. nalazi iznad naselja svjedoče da je tu bilo prapov. gradinsko naselje, najvjerojatnije liburnska *Scardona*. Ostaci nekoliko rim. zgrada i rim. vodovoda, te otkrića različitih kamenih spomenika i više groblja potvrđuju da se ant. naselje istoga imena razvilo u podnožju brijega, na prostoru današnjega Skradina. U ranorim. paljevinskim grobovima na položaju *Đardin*, uz put prema ant. Varvariji (Bribir), nađen je zlatni i jantarni nakit i figurice, vrsni stakleni i keramički predmeti i dr. Paljevinski ukopi s priložima otkriveni su i u uvali *Rokovača*, gdje ima i grobova s inhumiranim pokojnicima. Na području Skradina nađeno je više rim. sarkofaga, među kojima i primjerak s reljefno prikazanim genijima koji nose girlande. Scardona je bila sjedište S. jurićkog konventa rim. provincije Dalmacije, a status municipija stekla je u doba Flavijevaca. Sa širenjem kršćanstva postaje biskupskim sjelom; njezin biskup 530. sudjeluje na crkvenome saboru u Salonu. Sred. X. st. spominje je K. Porfirogenet u popisu naseljenih hrv. gradova. Krajem XIII. st. dolazi u posjed bibrskih knezova Šubića i postaje njihovim važnim uporištem. God. 1522. osvajaju ga Turci i uz kratke prekide drže do 1684. Iz toga su razdoblja ostaci fortifikacijskih građevina iznad naselja. Nekoliko puta razaran i obnavljan, današnji S. najvećim dijelom nastaje u XVIII. i XIX. st. kao izduženo naselje okupljeno oko katedrale i duge glavne ulice. Katedrala (sada župna crkva) s odvojenim zvonikom podignuta je 1724. po projektu venec. vojnoga inženjera F. Melchiorija kao jednobrodna građevina s bočnim kapelama. U crkvi su dvije slike Antonija Zuccara (kraj XIX. st.) i bogata zbirka srebrnih ex vota. U župnoj kući je zbirka (slike, XV–XIX. st.; niz portreta A. Zuccara, srebrni predmeti, odjeća, arheol. i etnograf. materijal). Na groblju je crkva iz XVI. st. (obnovljena 1783) s reljefom na pročelju. U neogotičkoj pravosl. crkvi je ikonostas Spiridona Rapsomanikija s Krfa iz XVIII. st. i zbirka ikona. Kuće baroknih i klasicističkih oblika (ističe se sklop Marasović) imaju često karakteristične izloge trgovina (tzv. vrata na koljeno), što govori o značaju Skradina kao trgovačkoga središta.

LIT.: D. Rendić-Miočević, Prilozi etnografiji i topografiji naše obale u staro doba, HZ, 1950, 3. — K. Prijatelj, Prilozi slikarstvu Dalmacije u XIX. stoljeću, Jadranski zbornik, 1960, 4. — M. Šuić, Municipium Varvariae, Diadora, 1962, 2. — G. Novak, Šibenik u razdoblju mletačke vladavine 1412–1797, u zborniku: Šibenik, Šibenik 1976. — I. Pedišić, Novija recognosciranja okolice Skradina i osvrt na problem ubikacije Scardone, u knjizi: Novija i neobjavljena istraživanja u Dalmaciji, Split 1978. — Horvat — Matejčić — Prijatelj, Barok. Z. Gu. i R. To.

SKRAD NA KORANI, srednjovj. utvrđeni grad s podgrađem na strmoj kosini Skradске gore nedaleko od današnjega Skrada Donjeg. Veliki romanički burg nepravilne osnove opasavale su visoke zidine i kule. Uz grad se tijekom XIV. st. razvilo trgovište sa župnom crkvom Sv. Lovre. Bio je središte skradskoga vlastelinstva Frankopana, od kojih je povremeno ženidbenim vezama prelazio u vlasništvo Celjskih, Bonvenjuda i Zrinskih. U turskim je navalama bio teško oštećen, 1569. predan krajiškom kapetanu. U XVII. st. je ruševina, od koje je ostalo malo zidina.

LIT.: R. Lopašić, Oko Kupe i Korane, Zagreb 1895, str. 257–267. — M. Kruhek, Graditeljska baština Karlovačkog Pokuplja, Karlovac 1993, str. 120–121. M. Kru.

SKURJENI, Matija, naivni slikar (Veternica kraj Golubovca, 14. XII. 1898 — Zagreb, 4. X. 1990). Bio je rudar u Očuri i Veternici. Završio soboslikarski zanat i zaposlio se u radionici Državnih željeznica u Zagrebu